

Седмична колумна високог представника за БиХ Кристијана Шварц-Шилинга: “Неискрена обећања”

Политика представља умијеће могућег – или би барем то требала бити. То је оно што политички живот чини вриједним труда, као што ће вам рећи свако ко је имао удјела у изградњи болнице или осигурању средстава за дјечије игралиште, или ко је склопио инвестицијски уговор за отварање нових радних мјеста.

Смисао политике је направити ствари, учинити ствари бољим, претворити могућности у стварност. Или би барем тако требало бити.

Подизање животног стандарда у Босни и Херцеговини – у значајној мјери и на систематичан начин – несумњиво спада у категорију могућег. У року од десет година ова земља може бити просперитетно демократско друштво, у потпуности интегрисано у Европу. Ово је могуће. Смисао политике у БиХ би требало да буде да ову могућност преточи у стварност.

Па ипак, у овим предизборним данима, велики број политичара се понаша као да живе у свијету фантазије. Политика за ове људе, чини се, нема никакве везе са оним што је могуће, већ само са оним што добро звучи, без обзира на посљедице.

Случај федералног Закона о правима демобилисаних бораца и члановима њихових породица флагрантно указује на ову чињеницу.

Овај закон је у понедјељак усвојила Влада Федерације, а у уторак Представнички дом Федерације БиХ. Изузетна брзина којом је ово урађено показује да чланови парламента у овој земљи заиста могу радити брзо када желе да се ствари ураде. Овај закон је чак доспио у расправу у Дом народа Федерације БиХ у

сриједу: током три дана прошао је кроз три кључне фазе политичког разматрања – нешто што се са већином закона не дешава ни током три мјесеца.

Овај закон су подржали политичари који себе, сасвим очигледно, желе представити као заговараче бораčkih интереса.

Па ипак сваки заговарач бораčkih интереса који ради у *доброј намјери* не може никако гласати за овај закон, јер, уколико се донесе овај закон, коначни резултат овог закона ће бити угрожавање исплата пензија борцима – јер ће овај закон те исплате учинити фискално неодрживим.

Уколико се овај закон усвоји следеће седмице то ће значити да би укупни годишњи трансфери за борце и породице погинулих бораца утрошили готово половину буџета Федерације. Да би се прикупила ова средства, биће потребно смањити средства за јавне услуге, од којих зависе борци и њихове породице, као и сви други грађани. Друга опција је да ће се морати повећати порези. Бирачи у Федерацији треба да озбиљно размисле о овоме када за 10 дана изађу на биралишта.

Сличан случај политике немогућег представља недавно усвајање измјена и допуна на Закон о старој девизној штедњи од стране Представничког дома Босне и Херцеговине. Уколико се спроведу у пракси, ове измјене и допуне би довеле до крајњег оптерећења државног и ентитетских буџета, оптеретиле Босну и Херцеговину новим дугом, те довеле до подривања инвестиција, отварања нових радних мјеста и фискалне одрживости. Ово је перспектива која не може изгледати ништа привлачнија старим девизним штедишама него остатку грађана.

И на крају, овим измјенама и допунама се пуна и благовремена исплата старим девизним штедишама не би учинила ништа извјеснијом. Прецизније, било би је теже извршити, јер би саме ове измјене и допуне довеле у питање могућност органа власти да прикупе потребна средства.

Као у случају закона о борцима, ове измјене и допуне би

нанијеле штету управо оним људима за помоћ којима су наводно и осмишљене. Сви бирачи треба озбиљно да размисле о овоме када изађу на изборе за 10 дана.

Сада овдје морамо поставити нека тешка питања. Да ли су чланови парламента који су подржали ове иницијативе заиста несвјесни штете коју би нанијели борцима и штедишама? Да ли су заиста сматрали да дају искрена обећања? Да ли заиста нису схватили најосновнију математику у свему овоме?

Ова изборна кампања је окарактерисана политиком илузија, било да се ради о референдумима који се не могу десити, или исплатама које се не могу извршити. Оно што је жалосно јесте да је просперитетна и сигурна будућност за Босну и Херцеговину могућа – за борце, старе девизне штедише и за све друге – али ова могућност се ни најмање не приближава стварности давањем неискрених обећања.

Кристијан Шварц-Шилинг је високи представник међународне заједнице и специјални представник Европске уније у Босни и Херцеговини.